

Qəmərvan kəndinə təbii qaz verildi

Qəmərvan kəndi Qəbələ rayonunun ən qədim yaşayış məskənlərindəndir. Rayonun Şimalında dağlar qoynunda yerləşir. Kənd demək olar ki, uca sıldırımlı dağların, qayaların əhatəsindədir. Dəniz səviyyəsindən 1200 metr yüksəklilikdədir. Bu kənd Qəbələnin Şimal istiqamətində olan axırıcı kəndlərindəndir.

Kəndin qış çox sərt olur. Qəbələ rayonunda ən çox qar yağan kənddir. Qış bu kənddə oktyabr-noyabr aylarından başlayır, may ayına kimi davam edir. Kənd əhalisinin məşgulliyəti maldarlıq, qoyunculuq və əkincilikdir.

Sovetlər ittifaqı dövründə dəfələrlə təşəbbüs qaldırılsada kəndə qaz xətti çəkilmişdir. Əhali evlərin isidilməsində odun yanacağından istifadə etmişdi. Bu yanacaq növü də sərt qış keçən kəndin evlərini normal qaydada isidə bilmirdi.

Ölkə başçısı İlham Əliyev cənablarının imzaladığı sərəncamlarda və təsdiq edilmiş regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət proqramlarında rayon mərkəzlərinin, qəsəbə və kəndlərin qazlaşdırılması əsas vəzifələrdən biri hesab edilir. Bu vəzifənin icrası Qəbələ rayonunda uğurla davam etdirilir.

Novruz bayramı günləndə, mart ayının 18-de Qəmərvan kənd sakinləri—ağsaqqallar, ziyalılar, gənclər demək olar ki, kəndin böyük əksəriyyəti kəndin mərkəzinə toplaşmışdı. İnsanların üzlərində sevinc, xoşbəxtlik, razılıq, əsl bayram əhval-ruhiyyəsi hiss olunurdu. Kəndin ixtiyar qoca-

ları, gəncləri bir sözle hamı bir-birini həm bayram münasibətlə, həm də qaz açılışı ilə bağlı

Toplantıda Qəbələ Rayon İcra Hakimiyətinin başçısı Səbuhi Abdullayev bildirdi ki,

həftə biz Bum qəsəbəsinə də təbii qaz verilişi ilə bağlı açılış mərasimi keçirdik. Bu gün xal-

qımızın ən qədim bayramlarından biri olan Novruz bayramı ərefəsində əhalisinin sayı 2010 nəfər, evlərinin sayı 350 olan Qəmərvan kəndinin əhalisinə təbii qaz verilişinin açılışı mərasimine toplaşmışıq. Bu kənd rayonumuzun ucqar kəndlərindəndir. Uzun illər kəndin

də çıxış edərək əsası ümumiyyətli liderimiz Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan neft-qaz strategiyasının bu gün ölkə başçısı tərəfindən uğurla davam etdirildiyini bildirdi. Çıxışına davam edən natiq qeyd etdi ki, təbii qazın verilişi əhaliyə sevinc bəxş edir, lakin hamı qazdan istifadə zamanı təhlükəsizlik qaydalarına əməl etməlidir. Mən hamını öz adımdan "Azəriqaz"ın rəhbərliyi adından təbrik edirəm. Bildirirəm ki, Qəbələ rayonunun digər yaşayış məntəqələrinə də qaz çəkilişi işi sürətlə davam etdiriləcəkdir.

Kənd sakinləri, ağsaqqallar, ziyalılar adından Hacıbaba Ziyadov, Rəna Hacıyeva çıxış edərək bildirdilər ki, respublikamızın bütün bölgələrində abadlıq quruculuq işləri geniş vüset almışdır. Yaşadığımız ucqar dağ kəndini rayon mərkəzi ilə birləşdirən yol asfaltlanmış, nəhəng dağ çaylarının üzərində köprülər quraşdırılmışdır. Kəndimizdə yeni məktəb binası, poçt, yeni məscid tikilib istifadəyə verilmişdir. Kəndin sel sularından müdafiəsi üçün bənd vurulmuşdur. Görülən bütün bu işlər görə və ölkəmizdəki sakitliyə, sabitliyə görə ölkə başçısına minnətdarlıq.

Rayon icra hakimiyətinin başçısı Səbuhi Abdullayev, Ağsu Regional Qaz İstismar İdarəsinin rəisi Eldar Səlimzadə açılış üçün dayağda buraxılan qazı alovlandırdılar. Alovlanan məşəl sürəkli alqışlarla qarşılıqlı.

Daha sonra qonaqlar kənd sakini Ramin İsayevin evində ilk dəfə mavi alovun yandırmasında iştirak etdilər və ailəyə xoş arzularını bildirdilər.

Oqtay MƏMMƏDOV.
Fotolar İ. Vəlizadənindir.

təbrik edirdi.

Açılmış mərasimində Qəbələ Rayon İcra Hakimiyətinin başçısı Səbuhi Abdullayev, Ağsu Regional Qaz İstismar İdarəsinin rəisi Eldar Səlimzadə, rayonda fəaliyyət göstərən idarə müəssisə və təşkilatların rəhbərləri iştirak edirdilər.

Qəmərvan kənd inzibati ərazi nümayəndəsi İkram Kişmişov tədbiri açıq elan etdi və iştirakçıları salamlayaraq, qonaqlara xoş gəldiniz dedi.

Ölkə başçısı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qəbul olunan və bütün ölkəni əhatə edən program və layihələrin bəhrəsini gündəlik heyatımızda hiss edirik. İnkışafının yeni dövrünü yaşıyan Qəbələdə insanların yaşıyışı üçün vacib olan məsələlər öz həllini tapır, ən ucqar kəndlərimiz abadlaşır.

Çıxışına davam edən natiq qeyd etdi ki, rayonumuzun kənd və qəsəbələrinə qaz çəkilişi işi sürətlə aparılır. Ötən

əhalisi evlərinin qızdırılmasında xeyli əziyyət çəkmişlər. Bu gün artıq onların indiyə kim olan çətinliklərinə son qoyulur. Novruz bayramı və bu günkü əlamətdar hadisə münasibətlə hər birinizi təbrik edirəm və bu xeyirxah işdə bize kömək edən hər kəsə, xüsusilə Dövlət Neft Şirkətinin rəhbərliyinə minnətdarlığı bildirirəm.

Mərasimde iştirak edən Ağsu Regional Qaz İstismar İdarəsinin rəisi Eldar Səlimzadə

"Novruz" fars sözü olub, "yeni gün" deməkdir. Novruz bayramının mənşəyi qədimdir. İslam dini Yaxın Şərqi və Orta Asiya ölkələrində yayıldıqdan sonra ərəb xilafeti bu ölkələrin və xalqlarının İslama zidd olan adət-ənənələrə, bayamlara müsəlmanlıq qəbul edənlər tərəfindən riayət edilməsinin eleyhinə olmuşdur.

Müxtəlif təriqətlərin nümayəndələri bu bayramı təbii və tarixi köklərindən ayırmaya, ona "islami don" geyindirməyə cəhd göstərmişlər. Xalqın bayramla əlaqədar keçirdiyi mərasimlər İslam dininə aid heç bir ehhkamlı bağlı deyildir, əksinə İslamda qadağan olunan bir sıra ayinleri - odu müqəddəs saymağı, səməni qoymaqla bolluq olacağına etiqad etməyi, qulaq fali, su fali kimi adətləri, qapı pusmağı və s. ehtiva edir. Novruz bayramanının əsaslarının Zərdüştilik və ya Atəşpərestliklə bağlı olduğu bu bayramda indiyədək qalmış aiynlərdə, xüsusi də odun müqəddəs sayıldığı əhkamlarda açıq-aydın görünür.

Novruz bayramının mənşəyi və tarixi

Orta əsr müəllifləri Şərqi ölkələrində İslam dini yayıldıqdan sonra da Novruz bayramında yaz ənənələrinin, əkinçilik təqvim etiqadlarının möhkəm yer tutduğunu göstərirlər. Əbu Reyhan Biruni Novruz bayramı haqqında müxtəlif rəvayətlərdən, onun yaranması səbəblərindən, bu bayram münasibətə xalq arasında yayılmış adət-ənənələrden bəhs etmiş, Novruz bayramının təbətin oyanması, əkinçilik təsərrüfatının başlanması ilə bağlı əsl dünyəvi bayram olduğunu qeyd etmişdir.

Nizamül Mülk "Siyasetname" əsərində Novruz bayramından yazın gelişisi ilə əlaqədar keçirilən kütləvi xalq bayramı kimi bəhs etmişdir. Novruzun gelişisi klassik Şərqi, o cümlədən Azərbaycan poeziyasında geniş yarımış "Bahariyyə" adlı lirik şeirlərde də təsvir və tərənnüm edilir.

Bəzi qədim inanclarla görə kainat 4 ünsürdən - su, od, tor-

paq və küləkdən yaranıb. Hər il 4 çərşənbə Novruzdan, günüñ bərabərleşməsindən əvvəl qeyd olunur. Aşıqlar da "Ab, atəş, xak, badan yarandım" deyiblər vücuḍnamələrində, yəni su, od, torpaq və yelə bağlıdır insan.

Birinci su çərşənbəsi adlanır. Yəni bahara doğru çayların azaçıq buz bağlayan yerləri əriyib çaylara töküller. Torpaq yavaş-yavaş islanmağa başlayır. Qızlar bulaqlardan sərin, şirin su gətirirdilər, evin ətrafına çılyəyər-dilər, üzlərini yuyardılar.

İkinci od çərşənbəsi adlanır. Ona görə ki, bahara doğru günəş yavaş-yavaş torpağı qızdırır, isındırır, onu yaratmaq üçün hazırlayırlar. Od çərşənbəsində tonqallar qalayardılar. Hər aile üzvünün adına bir şam yanırdılar. Xonçalar düzəldilərdi.

Üçüncü od yel çərşənbəsidir. Yəni yel artıq azacıq oyanmış torpağı, təzəcə çıxmış yaza həsrət güləri tərpədir, tumurcuqlanan ağacları yellədir.

Dördüncü od torpaq çərşənbəsidir. Torpağı ana təbiət su ilə islatdır, günəşlə isitdi, onu yaratmağa hazırladı. Ona görə də ilk yaz əkinini xişla-kotanla mehz torpaq çərşənbəsi gündündə başlayardılar. Yaşılı qadınlar "Səməni, saxla məni, ildə göyərdərəm səni" deyib buğda isladardılar.

Novruz bayramında aşağıdakı adətlər yerinə yetirilir:

Papaq atmaq. Qapıya atılan papağı boş qaytarmaqlar.

Qulq falına çıxmaq. Əger gizlin dirlənən evdən xoş söhbat eşidilərsə, bu arzunun yerinə yetəcəyinə işarədir.

Tonqaldan tullanmaq. Tonqaldan tulləkən bu ifadə deyilir: "Ağırlığım-uğurluğum odda yansın".

Səməni yetiştirmək. Bu yazın gelişinə və bitkilərin oyanmasına işarədir. Səməni xonçaları bəzəmək.

Yumurta döyüsdürmək. Qonaq getmək. Novruzda

qohumların və qonşuların evinə qonaq gedərlər, onlara Novruz payı aparırlar.

Şam yandırmaq. Novruzda ailənin sayı qədər şam yandırılar.

Yallı getmək. Azərbaycan xalqının qədim dövdən bəri ifadı rəqsdir. Bunun mənası insanların birliyidir.

Azərbaycanda adətə görə Novruz bayramında göydilən səməni yazın gəlməsini, təbiətin canlanması, əkinçiliyin rəmziidir. Azərbaycan kəndlisi səməni göyərtmək növbəti təsərrüfat ilinə bərəket, bolluq arzulamış, bayrama dörd həftə qalmış, hər çərşənbə axşamı və bayram günü tonqal qalamaqla, mahni ("gün çıx!" nəğməsi və s.) qoşmaqla oda, atəşə, günəşə olan etiqad və inamını ifadə etmişdir. Bütün bu mərasimlər İslamda çox-çox əvvəl mövcud olmuş qədim şərqi ənənələrinin davamıdır.

Q. Səmədov.